

Katarzyna WITA, Krzysztof CZAKON, Maciej HAJDUGA, ATH, Bielsko-Biała

KLASA PRZYGOTOWANIA POWIERZCHNI PRĘTÓW Ti6Al4V NA JAKOŚĆ POŁĄCZENIA Z ZrO₂ W OCENIE BADAŃ MIKROSKOPOWYCH

Streszczenie: Celem pracy była ocena wpływu kondycjonowania piaskiem Al₂O₃ o gradacji: 50µm, 110µm, 250µm, powierzchni prętów Ti6Al4V na klasę połączenia z ZrO₂ cementem dentystycznym RelyX 3M ESPE. Wnioski zostały sformułowane na podstawie wyników badań topografii powierzchni 3D oraz oceny struktur metalograficznych.

Słowa kluczowe: kondycjonowanie powierzchni, cement dentystyczny - klej, stop tytanu Ti6Al4V, dwutlenek cyrkonu, badania strukturalne

1. WSTĘP

W środowisku jamy ustnej uzupełnienia protetyczne są poddawane ustawicznym obciążeniom dynamicznym, które są przyczyną uszkodzeń konstrukcji[1]. Obecna literatura wnosi, że przyczyną większości defektów konstrukcji jest niewłaściwe postępowanie kliniczne lub laboratoryjne. [2] Znaczący jest także dobór materiałów oraz opracowanie ich powierzchni.

Literatura także informuje, że elementy protez stałych wykonane z ZrO₂, nie wymagają kondycjonowania powierzchni, będącej w kontakcie z materiałem łączącym [3,4]. Dlatego też istotne było wyjaśnienie czy klasa – jakość powierzchni stopu tytanu Ti6Al4V stosowanego na implanty dentystyczne, ma wpływ na trwałość wiązania z ZrO₂ za pomocą cementu dentystycznego.

Łączenie różnych materiałów techniką klejenia jest alternatywą dla połączeń mechanicznych [5]. Klejenie dwóch różnych materiałów stałych, zależy od trwałości wiązania cementu dentystycznego z powierzchnią zarówno metalu jak i cyrkonu. Siła wiązania powinna być optymalna, aby skutecznie opierać się siłom żucia oddziaływującym na połączenie Ti6Al4V- ZrO₂. W protetyce, w której występuje technika klejenia, istotnym warunkiem powodzenia jest jakość materiałów stosowanych, a także osadzanie ich za pomocą jak najmniejszej ilości cementu dentystycznego [5,6].

Ważność tego problemu skłoniła autorów do podjęcia badań porównawczych siły wiązania, w połączeniu stopu tytanu Ti6Al4V z ZrO₂ w poprzednich latach [5]. Aktualnie podjęto badania dotyczące oceny klejonego połączenia w zależności od rozwinięcia powierzchni metalu.

1.1. Cel pracy

Celem pracy jest ocena wpływu kondycjonowania piaskiem Al_2O_3 o gradacji: $50\mu\text{m}$, $110\mu\text{m}$, $250\mu\text{m}$, powierzchni prętów Ti6Al4V na klasę połączenia ZrO_2 z cementem dentystrycznym RelyX 3M ESPE w ocenie badań mikroskopowych.

1.2. Zakres pracy

Zakres pracy obejmuje wykonanie próbek z ZrO_2 o geometrii walca ($h=20\text{mm}$, $\varnothing 20\text{mm}$), z otworem cylindrycznym ($h=5\text{mm}$, $\varnothing 4,2\text{mm}$). Piaskowanie warstwy wierzchniej prętów Ti6Al4V ($l=60\text{mm}$, $\varnothing 4\text{mm}$), przeprowadzono na długości 20mm , korundem o gradacji: $50\mu\text{m}$, $110\mu\text{m}$, $250\mu\text{m}$. Następnie wykonano badania chropowatości powierzchni prętów przy użyciu urządzenia Mahr Pethro Consert. Otwory o tolerancji $0,2\text{mm}$ w stosunku do średnicy prętów, wypełniono cementem dentystrycznym RelyX 3M ESPE. Tytułem zachowania osiowości połączenia klejonego, przygotowano specjalny przyrząd centrujący położenie trzpienia Ti6Al4V. Dokonano także oceny połączenia w badaniach mikroskopowych przekroju.

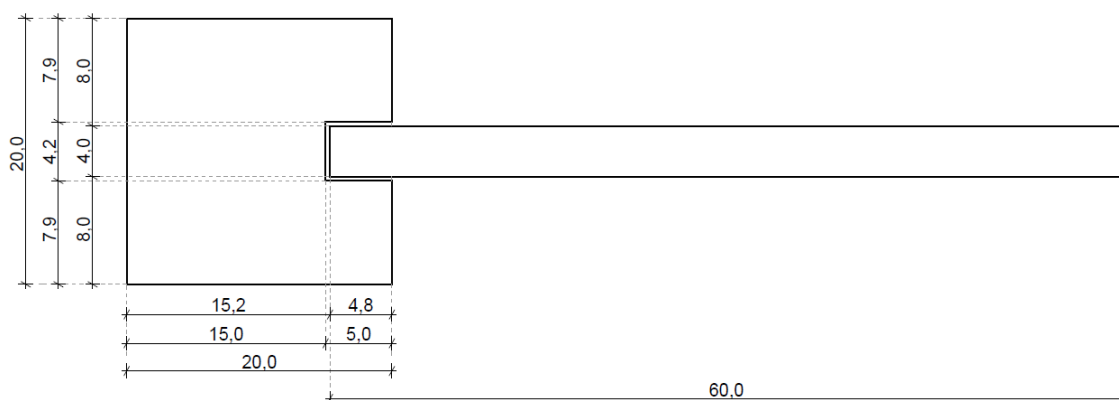
2. BADANIA WŁASNE

2.1. Materiały przeznaczone do badań – przygotowanie próbek

Do badań przygotowano próbki z ZrO_2 o geometrii walca w których, wykonano otwory metodą obróbki wiórowej. Następnie kondycjonowano powierzchnie prętów metodą piaskowania tlenkiem glinu o gradacji $50\mu\text{m}$, $110\mu\text{m}$, $250\mu\text{m}$ (rys.1).

Połączenia cylindrycznych próbek z ZrO_2 z prętem tytanowym, dokonano przy zastosowaniu kleju - cementu dentystrycznego RelyX 3M ESPE. Czas utwardzenia kleju lampą światło utwardzalną wynosił 5 minut.

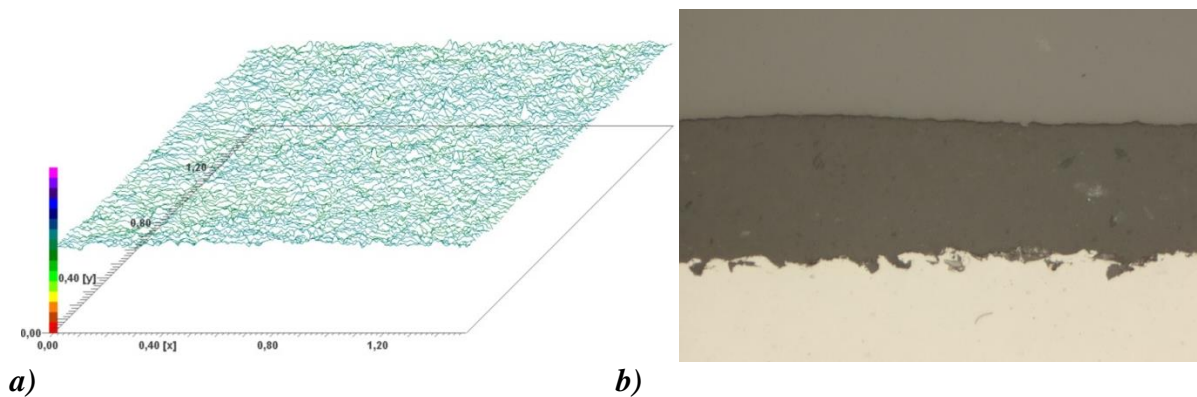
Aby zachować osiowość połączenia w układzie równomiernego usytuowania drutu tytanowego w otworze cylindrycznym próbki cyrkonowej wypełnionej klejem, zastosowano przyrząd gwarantujący centralne umieszczenie pręta w otworze.

Rys. 1. Rysunek techniczny przekroju próbki przeznaczonej do badań

2.2. Pomiary chropowatości powierzchni

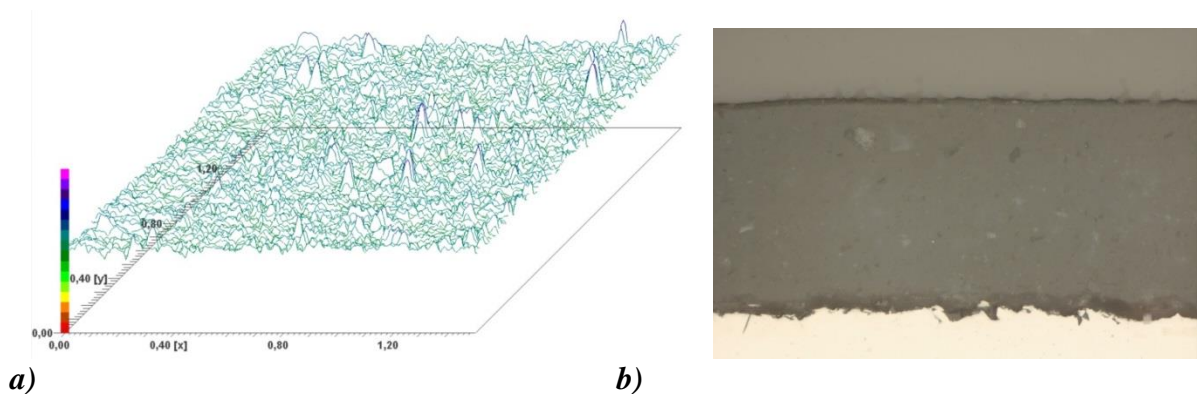
Badania chropowatości powierzchni przeprowadzono na urządzeniu Mahr Pethro Consert. Wyniki badań w postaci map topografii powierzchni 3D zamieszczono na rys. 3a, rys. 4a, rys. 5a.

Rys. 2. a) Topografia powierzchni pręta A kondycjonowanej tlenkiem glinu o średnicy ziarna 50µm, b) Strukturalna analiza mikroskopowa, powiększenie 500x, gradacja 50µm

Tabela 1. Wyniki pomiaru chropowatości powierzchni – próbka A kondycjonowana tlenkiem glinu o średnicy ziarna 50µm. Parametr Rq – średnie kwadratowe odchylenie profilu chropowatości.

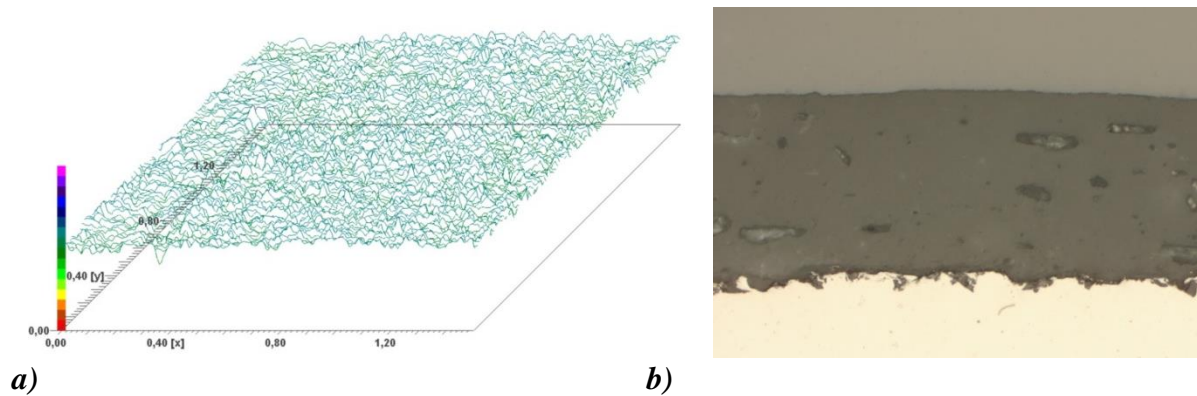
Ra	1,11 µm
Rq	1,40 µm
Rp	4,17 µm
Rt	8,80 µm
Rv	3,22 µm
Rk	3,65 µm
Rpk	1,69 µm
Rvk	1,31 µm
MR1	8,85 %
MR2	90,00 %

Rys.3. a) Topografia powierzchni pręta B kondycjonowanej tlenkiem glinu o średnicy ziarna 110µm, b) Strukturalna analiza mikroskopowa, powiększenie 500x, gradacja 110µm

Tabela 2. Wyniki pomiaru chropowatości powierzchni – próbka B kondycjonowana tlenkiem glinu o średnicy ziarna 110 μm . Parametr Rq – średnie kwadratowe odchylenie profilu chropowatości.

Ra	1,56 μm
Rq	2,01 μm
Rp	5,68 μm
Rt	13,65 μm
Rv	4,99 μm
Rk	4,81 μm
Rpk	2,53 μm
Rvk	1,90 μm
MR1	11,06 %
MR2	88,78 %

Rys. 4. a) Topografia powierzchni pręta C kondycjonowanej tlenkiem glinu o średnicy ziarna 250 μm ,
b) Strukturalna analiza mikroskopowa, powiększenie 500x, gradacja 250 μm

Tabela 3. Wyniki pomiaru chropowatości powierzchni – próbka C kondycjonowana tlenkiem glinu o średnicy ziarna 250 μm . Parametr Rq – średnie kwadratowe odchylenie profilu chropowatości.

Ra	1,64 μm
Rq	2,13 μm
Rp	5,45 μm
Rt	13,71 μm
Rv	6,24 μm
Rk	5,00 μm
Rpk	2,20 μm
Rvk	2,61 μm
MR1	10,53 %
MR2	87,29 %

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Na podstawie otrzymanych wyników badań to jest pomiarów chropowatości powierzchni oraz badań mikroskopowych w ocenie struktury i jakości – ciągłości połączenia stopu tytanu (Ti-6Al-4V) z cyrkonową podbudową wypełnień protetycznych można wnosić co następuje:

- 1) Rozwinięcie powierzchni materiału metalicznego Ti6Al4V przy pomocy korundu 110 μ m daje najbardziej prawidłowy – spełniający oczekiwania układ ciągłości połączenia co widać na rys.4b.
- 2) Kondycjonowanie powierzchni piaskiem Al₂O₃ o gradacji 50 μ m i 250 μ m nie spełnia oczekiwań odnośnie jakości połączenia. Obrazuje to rys.3b i rys.5b.
- 3) Przeznaczone do badań trzy klasy cząstek Al₂O₃ (50 μ m, 110 μ m, 250 μ m), więc im wyższa klasa jeżeli chodzi o gradację tym rozwinięcie powierzchni jest większe.
- 4) Zastosowanie przyrządu centrującego podczas umieszczania pręta w otworze dało doskonały rezultat równomiernego rozmieszczenia cementu dentystycznego – kleju (odmiennie wygląda to w przypadku aplikacji w przestrzeni jamy ustnej).

LITERATURA

- [1] Ahmad I.: Stomatologia estetyczna. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2007
- [2] Zdziech T.: Wpływ przygotowania powierzchni stopu chromowo-niklowego i chromowo kobaltowego na charakter połączenia strukturalnego z ceramiką. Rozprawa Doktorska, Poznań, 2014
- [3] Prylińska-Czyżewska A.: Wpływ sposobów przygotowania podbudowy cyrkonowej na siłę wiązania ze szkliwem i zębina przy zastosowaniu różnych cementów. Rozprawa Doktorska, Poznań, 2012
- [4] Szczyrek P., Zadroga K., Mierzwińska-Nastalska E.: Cementowanie uzupełnień pełnoceramicznych- przegląd piśmiennictwa. Część II. Protetyka Stomatologiczna, vol. LIX, nr 1, 2009, 16-25
- [5] Wita K., Czakon K., Hajduga M.: Klejenie jako jeden ze sposobów połączenia tytanu z ZrO₂ w uzupełnieniach protetycznych. Aktualne Problemy Biomechaniki, z. 8, 2014, s. 157-162
- [6] Pryliński M. i wsp.: Ocena siły wiązania porcelany do szkliwa i zębiny przy zastosowaniu różnych cementów adhezyjnych, Dental and Medical Problems, vol. 43, nr 3, 2006, s. 399-404
- [7] Wita K.: Ocena charakteru połączenia tytanu z ZrO₂. XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Inżynieria stomatologiczna – biomateriały”, materiały konferencyjne, Ustroń, 2015
- [8] Piosik A., Gajdus P., Hędzulek W.: Zastosowanie łączników cyrkonowych w leczeniu implantologicznym. Część I – przegląd piśmiennictwa. Protetyka Stomatologiczna Prosthodontics, Tom LXIII, nr 6, Kraków, 2013, 460-462;
- [9] Yang B., Ludwig K., Adelung R., Kern M.: Micro-tensile bond strength of three luting resins human region dentin. Dental Materials, vol. 22, 2006, 45-48
- [10] De Munck J., Vargas M., Van Landuyt K., i wsp.: Bonding of an auto-adhesive luting material to enamel and dentin. Dental Materials, vol. 20, 2004, 963-965
- [11] Brusilowicz N., Więckiewicz W.: Cyrkon i jego możliwości stosowania w protetyce stomatologicznej. Inżynieria stomatologiczna - biomateriały, Tom 10 nr 1, Ustroń 2013, s. 2-4

CLASS OF SURFACE TREATMENT ON THE QUALITY OF THE CONNECTION RODS Ti6Al4V IN THE EVALUATION OF MICROSCOPIC EXAMINATION

Abstract: The aim of the research was the impact assessment conditioning sand Al_2O_3 grit: 50 μm , 110 μm , 250 μm , area bars Ti6Al4V on the class connection with ZrO_2 dental cement RelyX 3M ESPE. Proposals were formulated based on research results of 3D surface topography and evaluating the structures metallographic.